

Raadsvoorstel

afdeling
Maatschappelijk beleid

steller
B.A. Wapstra - van Damme

gouda
30 juni 2020

dossiernummer
4127

telefoon
0182- 588 261

onderwerp
nota sociaal domein 'iedereen kan meedoen' 2020 - 2023

Gevraagd besluit

Het college van burgemeester en wethouders stelt de raad van de gemeente Gouda voor te besluiten tot:

1. Het vaststellen van de nota 'Iedereen kan meedoen' voor het sociaal domein voor de periode 2020 – 2023.

Toelichting

De voorliggende nota 'Iedereen kan meedoen' biedt een nieuw beleidskader voor het Gouds sociaal domein voor de periode 2020-2023. De nota is gebaseerd op het besluit van de gemeenteraad van 11 december 2019 waarin de raad de uitgangspunten voor het nieuwe beleid heeft vastgesteld.

Het sociaal domein omvat een complex speelveld van juridische kaders, rechten van inwoners, een veelheid aan spelers en autonome verwijzers die deels buiten de directe invloedssfeer van de gemeente liggen. De nota biedt een voorstel voor de opgaven en bewegingen waar we binnen dit speelveld aan werken in de periode 2020-2023.

1 Nadere uitleg op gevraagd besluit

In het coalitieakkoord is aangekondigd dat het college inzet op een nieuwe integrale beleidsnota sociaal domein waardoor beleidsmatige ontschotting wordt gerealiseerd. Daarnaast worden de voornemens voor het sociaal domein uit het coalitieakkoord nader uitgewerkt in deze nota. Dit geldt onder meer voor het investeren in preventie en de optimalisering van schakels in de keten met andere zorgwetten.

2 Argumenten

2.1 Wettelijke verplichting

Met deze nota wordt invulling gegeven aan wettelijke verplichtingen om een beleidsplan vast te stellen uit de Wmo en de Jeugdwet, de verplichting uit onder meer de Participatiewet om de wijze waarop het college invulling geeft aan het VN-verdrag mensen met een handicap vast te leggen en aan verplichtingen uit de Wet publieke gezondheid.

De Wet publieke gezondheid stelt dat gemeenteraden binnen 2 jaar na vaststelling van de landelijke nota gezondheidsbeleid een gemeentelijke nota moeten vaststellen. De landelijke nota is op 25 mei jl. is verschenen. Bij het schrijven van de nota is zoveel mogelijk geanticipeerd op de te verwachten lijn in deze nota. Als blijkt dat aanvullende besluiten nodig zijn dan wordt dit apart aangeboden of meegenomen in de tussenrapportage aan de raad begin 2022.

De wettelijke plicht ten aanzien van het beleidsplan schuldhulpverlening uit de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening wordt niet in deze ontwerpnota ingevuld. Het huidige beleidskader 'Samen mee(r) doen' vult deze plicht nog in tot en met 2020, daarna wordt een nieuw beleidskader aan de raad aangeboden, zoals aangekondigd in de voorliggende nota.

3 Kanttekeningen

3.1 Beleid maken met financiële onzekerheden

De uitgaven op grond van de Jeugdwet en Wmo laten de afgelopen periode een groei zien in Gouda, net als in de rest van Nederland. Als gevolg van deze financiële ontwikkeling zullen de uitgaven van de gemeente op korte termijn neerwaarts omgebogen moeten worden voor een sluitend meerjarenperspectief. Dit zal ook zijn weerslag hebben op de ruimte die in de uitvoering van de beleidsdoelstellingen sociaal domein gevonden kan worden. Hiervoor loopt een separaat proces in het kader van de kadernota 2021 en de programmabegroting 2021 - 2024, waarover de raad reeds geïnformeerd is.

Gegeven de onzekerheden die dit domein met zich meebrengt door onder andere de open-einde regelingen, maatschappelijke ontwikkelingen en soms verstrekkende besluiten van het Rijk op zowel inhoud en financiën, is sturing een continu proces en geen eenmalig beslispunt in de vier jaar. Dat betekent dat we een continu proces inrichten waarin ruimte is om keuzes te maken ten aanzien van de inhoudelijke ambities in relatie tot een realistische begroting van de uitgaven. In de nota worden daarom voorstellen gedaan voor een meer gezamenlijke sturing door college en raad.

3.2 Invulling sturing en indicatoren

In deze nota zijn geen indicatoren opgenomen. Voorzien was een bijeenkomst met de raad over sturing. Vanwege de COVID-19 maatregelen is deze bijeenkomst niet doorgaan. Graag voeren we het gesprek over monitoring van de doelstellingen met de raad alsnog na vaststelling van de nota. Op basis daarvan kan het college tot een uitwerking komen, die aansluit bij de wensen van de raad. In het gesprek met de raad wordt in ieder geval ingegaan op:

- de maatschappelijke effecten en bijbehorende indicatoren voor de tussenrapportage;
- de informatiebehoefte bij de raad.

3.3 Gevolgen coronacrisis niet te overzien

Sinds half maart hebben de COVID-19 maatregelen grote gevolgen de gehele samenleving. De gevolgen hiervan op de langere termijn voor de samenleving, specifiek het sociaal domein, zijn op dit moment nog niet te overzien. Dit zal mede afhankelijk zijn van de termijn waarbinnen een vaccin beschikbaar is en de mate waarin de economie in een recessie komt.

3.4 Landelijke ontwikkelingen jeugdwet en beschermd wonen/maatschappelijke opvang nog onduidelijk

In maart heeft het Rijk in haar brief 'Perspectief voor de jeugd' een aantal maatregelen voorgesteld die leiden tot aanpassing van de Jeugdwet. Een belangrijk element hierin is de nadruk op regionale samenwerking. De VNG is naar aanleiding hiervan bezig met de ontwikkeling van een Norm voor Opdrachtgeverschap (NvO). Een van de elementen hierin is de verplichting tot het opstellen van een regionale visie op de jeugdhulp. Een vergelijkbare ontwikkeling is gaande voor beschermd wonen/ maatschappelijke opvang. Dit kan betekenen dat in tegenstelling tot de tekst in de nota toch een regionale visie opgesteld gaat worden voor beschermd wonen/ maatschappelijke opvang.

Daarnaast is de verwachting dat er binnen de Jeugdwet aanpassingen doorgevoerd worden die tot gevolg hebben dat de verordening maatschappelijke ondersteuning aangepast dient te worden op het onderdeel 'reële tarieven'.

Op dit moment zijn de ontwikkelingen nog onvoldoende concreet om op te nemen in de nota. Zodra er meer duidelijkheid is over deze landelijke ontwikkelingen zullen we de raad informeren wat ze betekenen voor Gouda en de regio Midden Holland.

3.5 Besluitvorming omgevingsvisie is uitgesteld

In deze nota wordt de inhoudelijke verbinding gemaakt tussen het fysiek en sociaal domein. Parallel aan de totstandkoming van deze beleidsnota loopt het traject om te komen tot een omgevingsvisie. De intentie was om de teksten die betrekking hebben op gezamenlijke opgaven te spiegelen in beide stukken. Het tijdspad voor besluitvorming voor de omgevingsvisie loopt echter een ander tijdspad, waardoor dit niet mogelijk is. Wel heeft inhoudelijke afstemming plaats gevonden.

3.6 Gegevens gezondheidsmonitor nog niet beschikbaar

De gegevens uit de gezondheidsmonitor zijn nog niet beschikbaar. Deze komen voor de jeugd rond de zomer beschikbaar. Daarna vindt duiding van de resultaten met partners uit de stad plaats en worden de resultaten, waar nodig, betrokken bij de uitwerking van de opgaven in het kader van preventie. De raad wordt geïnformeerd over deze resultaten.

4 Juridische- / financiële gevolgen

De ontwerpnota beschrijft de beleidsvoornemens op begrotingsprogramma 4 sociaal domein. Dit is een omvangrijk programma dat circa 45% van de begroting omvat (123 miljoen in 2020). Als financieel kader van deze nota is de programmabegroting leidend. Indien bijstelling hierop nodig is, dan zal dat bekeken worden bij het opstellen van de nieuwe kadernota en daarbij horende programmabegroting.

5 Personele- / organisatorische gevolgen / duurzaamheid / positie mensen met een beperking

5.1 Positie mensen met een beperking

In de nota is opgenomen hoe invulling wordt gegeven aan de wettelijke verplichting op welke wijze uitvoering gegeven wordt aan het VN-verdrag inzake rechten van personen met een handicap. Het voorstel is dit primair te doen door het opstellen van een lokale inclusie agenda. Tevens wordt onderzocht in hoeverre instrumenten uit de Omgevingswet kunnen worden benut om invulling te geven aan het VN-verdrag. Dit wordt vastgelegd in de kaders ten behoeve van de Omgevingswet.

5.2 Personele en organisatorische gevolgen

In de nota zijn ook de voorstellen opgenomen om de toegang tot maatwerk zoveel mogelijk bij de gemeente beleggen. Dit leidt onder andere tot een verschuiving van een deel van de taken van de sociaal teams naar de gemeente. Het voornemen is dat deze taken per 2021 worden uitgevoerd binnen de heringerichte integrale uitvoeringsorganisatie van de gemeente. De herinrichting van de gemeentelijke organisatie is een bevoegdheid van de gemeentesecretaris, waarvoor inmiddels een directiebesluit is genomen, onder voorbehoud van bestuurlijke besluitvorming. Ten aanzien van de verschuiving van de taken van het sociaal team is de inzet dat dit budgetneutraal verloopt en de opgebouwde expertise bij medewerkers van het sociaal team waar mogelijk wordt behouden.

6 Communicatie / interactiviteit

Het college heeft op de ontwerpnota van 28 januari 2020 advies gevraagd aan de Goudse adviesraad Sociaal Domein (GASD). Op 25 maart heeft het college het advies van de GASD ontvangen (bijlage 5). In het advies lezen we draagvlak voor een groot aantal voorstellen in de nota. Daarnaast wordt een aantal heroverwegingen gesuggereerd. Een deel van de adviezen wordt betrokken bij de uitvoering van het beleid, een deel leidt tot aanpassingen in de nota en een aantal adviezen nemen we niet over. In de reactie aan de GASD (bijlage 6) is per adviespunt opgenomen hoe hiermee omgegaan is bij het aanpassen van de nota.

Op basis van de ontwerpnota zijn daarnaast gesprekken gevoerd met raadsleden en partners uit de stad op 17 februari en 4 maart. Tijdens de bijeenkomsten is veel inbreng geleverd en zijn goede gesprekken ontstaan. Er was waardering voor de ontwerpnota. De gesprekken aan de gesprekstafels hebben geleid tot bevestiging dat de juiste opgaven benoemd worden, tot suggesties voor verdieping en aanscherping van het beleid en suggesties voor de uitvoering

van het beleid. In bijlage 4 is de opbrengst uit deze bijeenkomsten opgenomen, waarbij aangegeven is op welke punten de nota aangepast is.

Een belangrijk punt in het advies van de GASD en in de bijeenkomsten met de stad was de aandacht voor de sociale cohesie en het belang van sociale contacten en ontmoeting. Naar aanleiding hiervan wordt hier in het uitvoeringsprogramma 'naar een inclusief Gouda' meer nadruk op gelegd.

In bijlage 3 is zichtbaar welke wijzigingen gedaan zijn ten opzichte van de ontwerpnota, waarbij de wijzigingen naar aanleiding van het advies van de GASD en/of de input vanuit de participatiebijeenkomsten grijs gearceerd zijn.

Ook in de uitvoering van het beleid zal nadrukkelijk de samenwerking met inwoners, cliënten en maatschappelijke organisaties gezocht worden.

Bijlagen

Bijlage 1: Nota sociaal domein - iedereen kan meedoen

Bijlage 2: Concept raadsbesluit

Bijlage 3: Nota sociaal domein - met wijzigingen (niet opgemaakt)

Bijlage 4: Reactie op opbrengst participatiebijeenkomsten

Bijlage 5: Advies van de GASD

Bijlage 6: Reactie op advies GASD